

Ta'lim jarayonini tashkil etishda milliy qadriyatlar va zamonaviy o'qitishni integratsiyasi

Muhammadyusuf Maxammatov

Ilmiy rahbar: Azizbek Hamidjon-o'g'li Qoraboyev

Namangan davlat pedagogika instituti

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim jarayonini tashkil etishda milliy qadriyatlar va zamonaviy o'qitish metodlarini integratsiyalash masalalari keng ko'lamda tahlil qilinadi. Milliy o'zlikni saqlab qolgan holda raqamli ta'lim imkoniyatlaridan foydalanish, an'anaviy pedagogik tajribani innovatsion yondashuvlar bilan uyg'unlashtirish yo'llari o'rganiladi.

Kalit so'zlar: milliy qadriyatlar, zamonaviy ta'lim, integratsiya, pedagogik innovatsiya, an'anaviy ta'lim, raqamli texnologiyalar, ma'naviyat, milliy o'zlik, o'qituvchi kompetentligi, ta'lim sifati

Integration of national values and modern teaching in the organization of the educational process

Muhammadyusuf Makhmatov

Scientific supervisor: Azizbek Hamidjon-oglu Karaboyev

Namangan State Pedagogical Institute

Abstract: This article broadly examines the integration of national values and modern teaching methods in the educational process. It explores how to utilize digital educational opportunities while preserving national identity, and how to harmonize traditional pedagogical experience with innovative approaches. Through ten thematic sections, the theory of integration, practical mechanisms, teacher preparation, parental cooperation, digital resources, and assessment systems are addressed. The research findings are analyzed in the context of educational reforms in Uzbekistan, and recommendations are developed to ensure the harmony of national and modern education.

Keywords: national values, modern education, integration, pedagogical innovation, traditional education, digital technologies, spirituality, national identity, teacher competency, educational quality

1. Kirish: Muammoning dolzarbligi va tadqiqot maqsadi

Bugungi globallashtirish davrida ta'lim tizimi murakkab ikki yo'nalishning kesishmasida turibdi: bir tomondan, yosh avlodga zamonaviy bilim, texnologik savodxonlik va global raqobatbardoshlikni ta'minlash zaruriyati; ikkinchi tomondan esa, milliy o'zlikni, madaniy merosni, urf-odatlar va ma'naviy qadriyatlarni avlodlardan avlodga uzatish mas'uliyati. Ushbu ikki yo'nalishni qarama-qarshi emas, balki bir-birini boyituvchi yo'nalishlar sifatida idrok etish zamonaviy pedagogikaning markaziy masalasiga aylandi.

O'zbekiston Respublikasida 2017 yildan boshlangan kompleks ta'lim islohotlari ham ana shu maqsadni ko'zda tutadi. «Milliy istiqloq g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar», «Ta'lim to'g'risida»gi yangilangan Qonun hamda Prezidentning ta'limga oid bir qator farmon va qarorlari milliy qadriyatlarni zamonaviy ta'lim bilan uyg'unlashtirishni davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi sifatida belgiladi. Maqolaning asosiy maqsadi - milliy qadriyatlar va zamonaviy o'qitish metodlarini integratsiyalashtirishning nazariy asoslarini ochib berish, amaliy mexanizmlarini taklif etish va ta'lim sifatini oshirishda ushbu yondashuvning samaradorligini asoslashdir. Maqolada on asosiy mavzuviy yo'nalish atrofli ko'rib chiqiladi.

2. Milliy qadriyatlarning mohiyati va pedagogik ahamiyati

Milliy qadriyatlar - bu ma'lum bir xalqning uzoq tarixiy tajribasi, hayot falsafasi, dini va madaniyatida shakllangan, ko'p avlodlar tomonidan sinab ko'rilgan va ma'qullangan axloqiy, ma'naviy hamda ijtimoiy tamoyillar tizimidir. Ular odamlar xulq-atvorini tartibga soluvchi, jamiyatni birlashtiruvchi va har bir shaxsning o'zlik anglovini shakllantiruvchi asosiy omil bo'lib xizmat qiladi.

O'zbek xalqining milliy qadriyatlari qatorida quyidagi asosiy yo'nalishlarni ajratib ko'rsatish mumkin: kattalarni hurmat qilish va ularning tajribasiga tayanish; mehmondo'stlik va insonparvarlik; ilm-fanga intilish va bilimning muqaddas ekanligi; oila va mahallaning mustahkamligi; halollik, adolatlilik va mehnatsevarlik; vatanparvarlik va ona tuproqqa muhabbat; tabiatga ehtirom va uning boyliklarini asrash. Pedagogik nuqtai nazardan, milliy qadriyatlar ta'lim mazmunining mazmuniy o'zagini tashkil etmogi kerak. Buyuk allomalar Abu Nasr Forobiy, Ibn Sino, Alisher Navoiy asarlarida ham ta'lim-tarbiyaning asosi sifatida axloqiy kamolot, bilimga chanqoqlik va xalq manfaati oldingi o'ringa qo'yilgan. Ushbu klassik pedagogik merosni zamonaviy sharoitga moslashtirib qo'llash - integratsiyaning eng muhim yo'nalishlaridan biridir. Shuni alohida ta'kidlash lozimki, milliy qadriyatlar ta'limdagi boshqa qadriyatlar - insoniylik, ilmiy haqiqat, demokratiya va huquq - bilan ziddiyatda emas. Aksincha, ular bir-birini to'ldiradi va boyitadi. Milliy qadriyatlar universal insoniy qadriyatlarning mahalliy ifodasidir.

3. Zamonaviy o'qitish texnologiyalari: imkoniyatlar va xavf-xatarlar XXI asr ta'limi raqamli inqilob, sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar tahlili va global ulanish fonida keskin o'zgarmoqda. Zamonaviy o'qitish metodlari o'quvchini passiv

tinglovchidan faol bilim yaratuvchiga aylantirish tamoyiliga asoslanadi. Bu yo'nalishning eng muhim metodologlari - Djon Dyui (tajribaviy ta'lim), Lev Vigotskiy (ijtimoiy konstruktivizm) va Mihail Fullan (yangi pedagogika) g'oyalarida o'z ifodasini topgan.

Zamonaviy ta'limning asosiy yo'nalishlari va texnologiyalarini quyidagicha tasniflash mumkin:

- Loyiha asosidagi ta'lim (Project-Based Learning, PBL) - o'quvchilar real muammolarni hal qilish orqali bilim oladi;

- Teskari dars (Flipped Classroom) - nazariy material uyda o'rganiladi, darsda esa amaliyot va muhokama uyushtiriladi;

- STEM/STEAM ta'limi - fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematikaning integratsiyasi;

- Gamifikatsiya - o'yin elementlarini ta'limga kiritish orqali motivatsiyani oshirish;

- Differentsial ta'lim - har bir o'quvchining individual ehtiyoj va qobiliyatlariga moslashtirilgan yondashuv;

- Sun'iy intellekt asosidagi adaptiv ta'lim tizimlari - o'quvchi darajasiga qarab o'quv materialini avtomatik moslashtirish.

Biroq bu texnologiyalarning bir qator salbiy tomonlari ham mavjud. Birinchidan, ular ko'pincha g'arb madaniyati va qadriyatlariga asosida yaratilgan bo'lib, mahalliy kontekstni hisobga olmaydi. Ikkinchidan, ekranga ortiqcha bog'liqlik, virtual muloqotning jonli muloqotni siqib chiqarishi, ijodiy tafakkur o'rniga algoritmik fikrlashning hukmronligi xavfi mavjud. Uchinchidan, raqamli tafovut - boy va kambag'al oilalar o'rtasidagi texnologiyaga kirish imkoniyatidagi farq - yangi tengsizliklarni keltirib chiqarishi mumkin.

4. Integratsiyaning nazariy asoslari va modellari

Pedagogik integratsiya - bu turli ta'limiy komponentlarni yaxlit, bir-birini boyituvchi tizimga birlashtirish jarayonidir. Milliy qadriyatlar va zamonaviy ta'limning integratsiyasi uch asosiy nazariy yondashuv asosida amalga oshirilishi mumkin.

Birinchi yondashuv - Mazmuniy integratsiya modeli. Ushbu modelda zamonaviy fanlar o'qitilayotganda milliy tarix, adabiyot va madaniyatning konkret misollaridan foydalaniladi. Masalan: matematika darsida O'rta Osiyo matematikchilari (al-Xorazmiy, Ulug'bek) merosini o'rganish; kimyo darsida qadimgi o'zbek hunarmandchiligida ishlatiladigan kimyoviy jarayonlarni tahlil qilish; biologiya darsida mahalliy o'simlik va hayvonot dunyosi haqidagi xalq bilimlari bilan tanishish; axborot texnologiyalari darsida milliy san'at naqshlarini kompyuterda modellash.

Ikkinchi yondashuv - Metodologik integratsiya modeli. Bu modelda an'anaviy o'qitish uslublari zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan uyg'unlashtiriladi.

O'zbek pedagogikasidagi «ustoz-shogird» tizimi zamonaviy mentorlik dasturlariga asoslanadi; xalq og'zaki ijodidagi hikoya aytish an'anasi «Storytelling» metodologiyasi orqali yangilanadi; jamoaviy ishlash madaniyati kooperativ ta'lim metodlari bilan boyitiladi.

Uchinchi yondashuv - Ekologik (muhit) integratsiya modeli. Ta'lim muhitini shunday tashkil etish lozimki, unda milliy ramzlar va zamonaviy texnologiyalar uyg'un holda mavjud bo'lsin. Sinxona bezaklarida milliy ornamentlar va zamonaviy infografika birga ishlatilsin; maktab kutubxonasida klassik o'zbek asarlari va zamonaviy ilmiy-ommabop kitoblar teng o'rin egallaydi; mahalla-maktab hamkorligi rasmiylashtirilib, mahalliy ustodlar maktab darslariga taklif etiladi.

5. O'qituvchi: integratsiyaning asosiy omili

Milliy qadriyatlar va zamonaviy ta'limning integratsiyasida o'qituvchi markaziy o'rin tutadi. U nafaqat bilim uzatuvchi, balki madaniy ko'priki - o'tmishni kelajak bilan bog'lovchi shaxsdir. Buning uchun o'qituvchidan bir necha toifadagi kompetentlik talab etiladi.

Birinchi toifa - Madaniy kompetentlik: o'z xalqining tarixini, adabiyotini, urf-odatlarini chuqur bilish va bu bilimlarni dars jarayoniga organik tarzda singdira olish qobiliyati. Ikkinchi toifa - Texnologik kompetentlik: zamonaviy raqamli vositalardan, ta'lim platformalaridan va ma'lumotlar tahlilidan samarali foydalana bilish. Uchinchi toifa - Pedagogik kompetentlik: turli metodlarni bilish va ularni aniq sharoitga moslashtirib qo'llash mahorati. To'rtinchi toifa - Empatik kompetentlik: o'quvchining ijtimoiy-madaniy muhitini, oilaviy qadriyatlarini tushunib, unga mos yondashuv tanlash. O'qituvchilarni qayta tayyorlash tizimida integratsiya metodikasiga alohida e'tibor qaratilmog'i shart. Bugungi kunda O'zbekistondagi pedagogika institutlari dasturlarida milliy madaniyat va zamonaviy metodologiyani birlashtiruvchi maxsus modullar joriy etilishi dolzarb masala hisoblanadi.

Amaliy jihatdan, o'qituvchi har bir darsni rejalashtirish jarayonida quyidagi savollarni o'ziga berishi maqsadga muvofiq: Ushbu mavzu bilan bog'liq milliy tarix, adabiyot yoki san'atdan qanday misol keltira olaman? Qaysi zamonaviy texnologiya yoki metod bu mavzuni yanada qiziqarli va samarali o'rgatishga yordam beradi? O'quvchilarning oilaviy va mahalliy madaniy kontekstini qanday hisobga olishim mumkin?

6. O'quv dasturlari va darsliklarni integratsiya asosida takomillashtirish

Ta'lim integratsiyasining institutsional darajadagi asosiy vositasi - o'quv dasturlari va darsliklar. Bugungi kunda O'zbekistondagi o'quv dasturlari tahlil qilinganda, ularning asosan bilimni uzatish (transfer of knowledge) modeliga asoslanishi, milliy madaniy kontentning yetarli darajada aks etmasligi kuzatiladi.

Integratsiyalashgan o'quv dasturining asosiy xususiyatlari quyidagilar bo'lishi kerak:

1. Har bir fanning milliy madaniyat, tarix va qadriyatlar bilan bog'liqligini aks ettiruvchi tematik kesimlar mavjudligi;
2. Fanlararo aloqalarning aniqlangan bo'lishi (masalan, adabiyot va tarix, matematika va musiqa, kimyo va hunarmandchilik);
3. Mahalliy muammolarni hal qilishga yo'naltirilgan amaliy loyihalar uchun o'rin ajratilishi;
4. O'quvchilarning milliy-madaniy identifikatsiyasini mustahkamlashga xizmat qiluvchi badiiy va ijodiy faoliyat turlari;
5. Zamonaviy global muammolar (iqlim o'zgarishi, sun'iy intellekt, kibernetika va xavfsizlik) bilan milliy kontekstni bog'lovchi mavzular.

Darslik yaratishda ham ushbu tamoyillar qo'llanilishi lozim. Zamonaviy darsliklar faqat matn va rasmdan iborat bo'lmasdan, QR-kod orqali kirish mumkin bo'lgan video resurslar, interaktiv topshiriqlar va mahalliy amaliy misollarni o'z ichiga olishi kerak.

7. Oila va mahalla: milliy qadriyatlar manbai sifatida ta'limga integratsiya

O'zbek jamiyatida oila va mahalla - milliy qadriyatlarning asosiy tashuvchisi va avloddan avlodga uzatuvchisi hisoblanadi. Ta'lim tizimi ushbu ijtimoiy institutlar bilan hamkorlikni rasmiylashtirish orqali integratsiya samaradorligini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Oila bilan hamkorlikning samarali shakllari: ota-onalarni dars jarayoniga jalb etish (masalan, ota-ona kasbini namoyish qiluvchi ochiq darslar); oilaviy tarix va an'analarni o'rganish loyihalari; milliy bayramlarni maktab va oila birgalikda nishonlash; ota-onalar uchun raqamli savodxonlik treninglari.

Mahalla bilan integratsiya esa quyidagi yo'nalishlarda amalga oshirilishi mumkin: mahalliy hunarmandlar, ustozlar va soha vakillari bilan uchrashuvlar tashkil etish; mahalla tarixini tadqiq qilish loyihalari; mahallaning ijtimoiy muammolarini hal qilishga qaratilgan o'quvchilar ishtiroki; mahalla kutubxonlari va maktab resurslarini birgalikda ishlatish. Bunday hamkorlik o'quvchilarda ta'lim nafaqat maktab devorlarida emas, balki butun hayot davomida va jamiyatning barcha qatlamlarida kechishi haqida to'g'ri tasavvur shakllantiradi - bu esa milliy pedagogik an'analarni bilan zamonaviy «ijtimoiy ta'lim» (social learning) nazariyasining uyg'unligidir.

8. Raqamli resurslar: milliy kontentni yaratish va tarqatish

Zamonaviy ta'limda raqamli resurslarning o'rni beqiyosdir. Biroq global raqamli ta'lim platformalarida milliy til va madaniyatga oid content juda kam uchraydi. Bu holat o'zbek o'quvchilarini zamonaviy bilimni faqat xorijiy manbalar orqali olishga majbur qiladi, bu esa milliy o'zlikdan uzoqlashish xavfini tug'diradi.

Shu muammoni hal qilish uchun milliy raqamli ta'lim ekotizimini yaratish zarur. Buning asosiy yo'nalishlari:

1. O'zbek tilidagi sifatli ta'lim videolari, podkastlar va interaktiv kurslar bazasini shakllantirish - hukumat, oliy o'quv yurtlari va xususiy sektor sherikligida;

2. Maktab o'quvchilari uchun milliy tarix, adabiyot va madaniyatga oid virtual muzeylar va interaktiv platformalar yaratish;

3. O'zbek folklorini, musiqa merosini va hunarmandchilik an'alarini raqamlashtirish va ta'lim resurslariga aylantirish;

4. Mahalliy o'qituvchilar tomonidan yaratilgan milliy kontentni tarqatish uchun ochiq platforma tashkil etish;

5. Sun'iy intellekt yordamida o'zbek tilidagi adaptiv o'qitish tizimlarini ishlab chiqish.

Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, milliy raqamli ta'lim resurslarini muvaffaqiyatli rivojlantirgan mamlakatlar (Finlandiya, Janubiy Koreya, Estoniya) ta'lim sifatida ham, milliy o'zlikni saqlab qolishda ham yuqori natijalarga erishgan.

9. Integratsiyalashgan ta'limni baholash tizimi

An'anaviy baholash tizimlari asosan bilimni eslab qolish va uni qayta bayon qilish qobiliyatini o'lchaydi. Integratsiyalashgan ta'limda esa baholash ko'p o'lchovli bo'lmog'i lozim: bilimning amaliy qo'llanishi, milliy-madaniy kontekstni tushunish, ijodiy va tanqidiy tafakkur, hamkorlik ko'nikmalari va axloqiy qarorlar qabul qilish qobiliyatlari ham baholanishi kerak.

Integratsiyalashgan ta'limga mos baholash usullari:

1. Portfolio baholash - o'quvchining o'quv yili davomida yaratgan barcha ishlarini jamlash va tahlil qilish;

2. Loyiha baholash - real muammoni hal qilishga qaratilgan guruh yoki individual loyihalar natijalarini baholash;

3. O'z-o'zini baholash va tengdoshlararo baholash - o'quvchilarda refleksiv tafakkurni rivojlantirish;

4. Autentik baholash - real hayot vaziyatlarida bilim va ko'nikmalarni qo'llash qobiliyatini sinash;

5. Og'zaki va ijodiy baholash - milliy og'zaki an'alar (munozara, hikoya aytish) asosida bilimni namoyon etish.

Baholash tizimini integratsiya tamoyillari asosida isloh qilish - bu jarayonning eng murakkab, ammo eng muhim qismidir. Baholash faqat o'lchovchi vosita emas, balki ta'lim sifatining asosiy shakllanuvchi omili hisoblanadi.

10. Integratsiyani joriy etishning amaliy dasturi va tavsiyalar

Milliy qadriyatlar va zamonaviy ta'limni integratsiyalashtirishning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi uchun kompleks, ko'p bosqichli dastur zarur. Quyida o'qituvchi, muassasa va davlat darajalarida amalga oshirilishi mumkin bo'lgan amaliy tavsiyalar keltiriladi.

O'qituvchi darajasida:

1. Har chorakda kamida bitta fanlararo loyiha rejalashtirish, unda milliy madaniyat va zamonaviy texnologiya uyg'unlashtiriladigan bo'lsin;

2. Dars rejalarida milliy adabiyot, tarix yoki urf-odatlardan konkret misollar uchun maxsus grafani kiritish;

3. Mahalliy muzeylar, hunarmandlar va ustodlar bilan muntazam hamkorlik o'rnatish;

4. Raqamli kontentni milliy kontekstga moslashtirish uchun ijodiy ishlanmalar yaratish va hamkasblar bilan almashish;

5. O'z-o'zini rivojlantirish uchun milliy pedagogik meros va zamonaviy metodologiyani birlashtiruvchi professional takomillashtirishdan muntazam o'tish.

Maktab muassasasi darajasida:

1. Integratsiya bo'yicha metodik kengash tashkil etish va har oyda samarali tajribalarni muhokama qilish;

2. Maktab kutubxonasini milliy va zamonaviy resurslar bilan baravar boyitish;

3. Milliy bayramlar va madaniy tadbirlarni ta'lim jarayonining tarkibiy qismiga aylantirish;

4. Ota-onalar va mahalla vakillari ishtirokida oylik «Milliy ta'lim» forumlarini o'tkazish;

5. Talabali o'quvchilarni mahalliy muammolarni raqamli vositalar yordamida hal qilish loyihalariga jalb qilish.

Davlat darajasida:

1. Milliy ta'lim standartlarini integratsiya tamoyillari asosida qayta ko'rib chiqish;

2. O'qituvchilarni qayta tayyorlash dasturlariga integratsiya metodikasi modullarini kiritish;

3. Milliy raqamli ta'lim resurslarini yaratishni davlat tomonidan moliyalashtirish va rag'batlantirish;

4. Integratsiyalashgan yondashuvning samaradorligini o'lchash uchun ilmiy monitoring tizimini joriy etish;

5. Xalqaro hamkorlik: milliy tajribani boshqa mamlakatlar bilan almashish va xorijiy tajribani milliy sharoitga moslashtirish.

Xulosa Milliy qadriyatlar va zamonaviy o'qitish metodlarining integratsiyasi - bu ikki dunyoning to'qnashishi emas, balki ularning uyg'unlashishi sanati. Ushbu maqolada tahlil qilingan o'nta yo'nalish shuni ko'rsatadiki, integratsiya nazariy jihatdan puxta asoslangan va amaliy jihatdan amalga oshirilishi mumkin bo'lgan pedagogik konsepsiya hisoblanadi. Muvaffaqiyatli integratsiya uchun quyidagi uchta asosiy shart bajarilmog'i lozim: Birinchi shart - O'qituvchining tayyorgarligi: madaniy, texnologik va pedagogik kompetentliklar uyg'unligi. Ikkinchi shart - Institutsional qo'llab-quvvatlash: o'quv dasturlari, baholash tizimlari va resurslarning integratsiya tamoyillariga muvofiqligi. Uchinchi shart - Ijtimoiy hamkorlik: oila, mahalla va ta'lim muassasalarining birgalikdagi harakati. Ta'kidlash lozimki, integratsiya - bu bir martalik loyiha emas, balki uzluksiz jarayon. Milliy qadriyatlar

ham, zamonaviy ta'lim ham dinamik tizimlar bo'lib, ular jamiyat bilan birga rivojlanib boradi. Shuning uchun integratsiya jarayoni ham muttasil takomillashtirib borilmog'i, yangi tadqiqotlar va amaliy tajribalar asosida yangilanib turmog'i kerak.

Kelajakdagi tadqiqotlar uchun ustuvor yo'nalish sifatida integratsiyalashgan dasturlarning uzoq muddatli samaradorligini empirik o'lchash, o'quvchilardagi milliy o'zlik va global kompetentlikning muvozanatini tahlil qilish, hamda sun'iy intellektning milliy ta'lim muhitiga integratsiyasi muammolarini ko'rsatish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni (yangi tahriri). — Toshkent: Adolat, 2020. — 64 b.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 29 apreldagi PQ-4307-son «Ta'lim sifatini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi Qarori.
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. — Toshkent: O'zbekiston, 2021. — 460 b.
4. Xolmatov Yu.X. Milliy qadriyatlar va ta'lim: nazariya va amaliyot. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. — 184 b.
5. Hamidjon o'g'li, Q. A. **MILLIY TARBIYA VA UMUMINSONIY QADRIYATLAR UYG'UNLIGI. TADQIQOTLAR**, 77 (2), 141-145.
6. Hamidjon o'g'li, Q. A. (2026). **O'RTA OSIYO DAVLATLARI O'RTASIDA MILLIY TARBIYA SHAKLLANISHINING METODIK ASOSLARI. TADQIQOTLAR**, 77(2), 146-150.
7. Hamidjon o'g'li, Q. A. (2025). **PSIXOLOGIK XIZMAT FAOLIYATINI TASHKIL ETISHDAGI DOLZAB MUAMOLAR VA ULARNING ZAMONAVIY YECHIMLARI. AMERICAN JOURNAL OF EDUCATION AND LEARNING**, 3(2), 730-734.
8. Uktamov, M. M. O. (2026). **TECHNOLOGIES FOR EDUCATING STUDENTS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE. European Review of Contemporary Arts and Humanities**, 2(4), 40-43.
9. Avazjon o'g'li, A. R., & qizi KHOLIKOV, K. A. O. (2026). **O'ZBEKISTONDA MILLIY MAKTAB MUOMMOSI BOSQICHLARI VA UNING ZAMONAVIY YECHIMLARI. TADQIQOTLAR**, 77(2), 136-140.
10. Mutalov, S. X. O. G. L., & Kamolova, A. O. Q. (2026). **Bola tarbiyasida iqtisodiy va ekologik tarbiyaning ahamiyati va o'rni. Science and Education**, 7(2), 255-259.
14. Abduqodirov, A. A. O. G. L., & Kamolova, A. O. Q. (2025). **Muzeylarning inson ongiga ta'siri va ijtimoiy roli. Science and Education**, 6(3), 191-194.

11. Nuritdinova, G. I. Q., & Kamalova, A. (2026). O‘SMIR YOSHDAGI BOLALARNING IJTIMOYIY KOMPOTENTLIGI. Mahalliy va xalqaro konferensiyalar platformasi, (2), 27-29
12. Ismatullayeva, S. T. Q., & Kamolova, A. O. (2026). Pedagoglarni kasbiy rivojlanishlarida nazariy va amaliyotning ahamiyati. Science and Education, 7(2), 540-542.
13. Yuldashev, J., & Xayrullayeva, N. J. (2026). O ‘qituvchi shaxsiyati ta’lim va tarbiya samaradorligining asosiy omili. Science and Education, 7(4), 580-585.
14. Yo‘ldashev, J., & Xoljigitov, D. (2025, November). MATEMATIKA O ‘QITUVCHILARI UCHUN RAQAMLI KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISH ZARURATI. In Scientific practical conference (Vol. 1, No. 1, pp. 459-462).
15. Khayrullayeva, N. N. (2024). The Influence of Persian Classical Literature on English Literature. International Journal of Language Learning and Applied Linguistics, 3(4), 107-111.
16. Jamolxonovna, X. N. (2025). Gender tolerantlikni rivojlantirishda etnopedagogik metodlarning ilmiy-pedagogik ahamiyati. Fergana methodical school, (3), 108-114.
17. Jamolxonovna, X. N. (2025, October). THEORETICAL FOUNDATIONS OF STUDYING GENDER TOLERANCE IN STUDENTS BASED ON AN ETHNOPEDAGOGICAL APPROACH. In London International Monthly Conference on Multidisciplinary Research and Innovation (LIMCMRI) (Vol. 2, No. 1, pp. 68-71).